

Barn- och ungdomskulturplan för Töreboda kommun

Reviderad november 2018

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	3
Mål.....	4
Organisation och ansvar	5
Ekonomi.....	5
Kulturyttringar som omfattas av barn- och ungdomskulturplanen.....	5
Musik och dans.....	5
Film.....	5
Konst.....	6
Litteratur	6
Scenkonst	6
Vårt kulturarv	7
Genomförande.....	7
Uppföljning.....	7

Bakgrund

Vi vet att motion, matvanor och sömn påverkar individens hälsotillstånd. De senaste decenniernas forskning vid världens stora universitet, har klarlagt kulturens effekter på den mänskliga hjärnans utveckling. Det är viktigt att hela hjärnan används och stimuleras redan från tidig ålder, för att förbättra individens förmåga och hälsotillstånd.

Kultur och den miljö vi vistas i, ökar människans livskvalitet, kan avleda smärta, påskyndar tillfrisknandet efter olyckor och stimulerar dess totala förmåga. Med andra ord är kultur en viktig kvalitetsfråga, samtidigt som det är en ekonomisk fråga.

Töreboda kommun vill strukturera och kvalitetssäkra det kulturutbud som erbjuds barn och ungdomar i förskolan och grundskolan. Syftet är att få barn och ungdomar intresserade av olika kulturyttringar så att kultur blir ett naturligt inslag i vardagen, såväl under förskole- och skoltiden som på fritiden.

Den som i tidig ålder grundlägger vanor och behov av kulturell verksamhet. Kommer oftast att vara en flitig kulturkonsument resten av livet. Barn och ungdomars tillgång till och medskapande av kultur är en viktig faktor för att skapa förståelse för sin omvärld och sitt kulturarv, vilket skapar känsla av sammanhang.

Det egna medskapandet i kulturella aktiviteter övar fantasin och den egna skapande förmågan ökar möjligheten till kreativitet och stärker självkänslan.

Det finns en rad internationella, nationella och lokala dokument som styr och vägleder arbetet med barn- och ungdomskultur.

FN:s konvention om barns rättigheter

I artikel 4 står angivet att

"Konventionsstaterna ska sträva efter att till det yttersta av sina tillgängliga resurser söka förverkliga barnets sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter."

I artikel 31 står att läsa att

"Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet."

"Konventionsstaterna skall respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och skall uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet."

På nationell nivå är **Läroplan för förskolan, Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet** och **Bibliotekslagen** styrande för verksamheten.

I Läroplan för förskolan, Lpfö 98 (Reviderad 2010), står bland annat följande under rubriken "Förskolans uppdrag"

"Att skapa och kommunicera med hjälp av olika uttrycksformer såsom bild, sång och musik, drama, rytmik, dans och rörelse liksom med hjälp av tal-och skriftspråk utgör både innehåll och metod i förskolans strävan att främja barns utveckling och lärande."

I Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Reviderad 2015) står bland annat följande under rubriken "Skolans uppdrag"

"Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig."

I Bibliotekslagen (2013:801) fastslås allas rätt till bibliotek i sin kommun och rätten till fria lån och att folk- och skolbiblioteken ska *"ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar."*

I **Västra Götalandsregionen** är barn- och ungdomars kultur en prioriterad verksamhet.

Tankarna formuleras i dokumentet *Rätt att vara med: handlingsprogram för barn och ungdomars kultur*, vilket ingår i regionens övergripande vision Det goda livet. Även i *Västra Götalandsregionens regionala kulturplan 2016-2019* har barn och ungas rätt till kultur en framträdande roll.

Töreboda kommun lyfter fram vikten av att barnomsorg och skola ska stimulera barnens kreativa förmåga och fantasi genom kulturella aktiviteter och eget skapande.

Denna barn- och ungdomskulturplan har tidigare tagits fram i samarbete mellan personal från kommunens förskolor, skolor, bibliotek, kulturskolan och biblioteks- och kulturchefen. För att få en aktuell plan som stämmer överens med gällande dokument och organisationen inom kultur och fritid i Töreboda kommun görs denna revidering.

Mål

Barn och ungdomar i Töreboda kommun ska, under sin tid i kommunens förskola och grundskola, ges möjlighet till att få uppleva och pröva många olika kulturformer (se nedan).

Töreboda kommuns kulturskola bör erbjuda barn och ungdomar undervisning på musikinstrument, solosång, körsång, drama och dans. Kulturskolan har också en mängd olika ensembler som man kan var med och spela i.

Organisation och ansvar

I Töreboda kommun samordnas scenkonst för förskolorna av kommunens barnomsorgshandläggare, annars står varje enhet själva för planering och genomförande av kulturaktiviteterna för barnen i förskolorna. De kulturaktiviteter som genomförs inom grundskolan planeras och beslutas av rektor och personal på varje enhet. Vid behov finns stöd att få från Kultur i Västs konsulenter för barn och unga genom kommunens samordnare tillika den som ansöker om arrangörstöd.

I dagsläget ansvarar en av skoladministratörerna för ansökan av arrangörstöd från Kultur i Väst, Västra Götalandsregionen.

Ekonomi

För genomförandet av barn- och ungdomskulturplanen anslås medel i de olika verksamheternas budget. Arrangörstödet finns att söka från Västra Götalandsregionen.

Kulturyttringar som omfattas av barn- och ungdomskulturplanen

De kulturaktiviteter som alla barn och ungdomar i Töreboda kommun ska få ta del av är: Musik, dans, film, konst, litteratur, scenkonst, vårt kulturarv samt teknik och multimedia.

Musik och dans

Alla barn och ungdomar ska få ta del av musik av god kvalitet. Musiken stimulerar hjärnan och utvecklar bland annat känslor, fantasi, rytmik och rörelse.

För att nå detta mål:

- Ska barnen redan på förskolan, dagligen utöva sång och musik.
- Ska Töreboda ha en aktiv Kulturskola, som årligen genomför samverkansprojekt med förskolans och skolans barn i åldrarna 3-11 år.
- Ska kulturskolans elever medverka vid ett kulturevenemang (med ev. handledning) någon gång under utbildningstiden.
- Ska en danspedagog genomföra en dansdag med alla elever i årskurs 9, med inriktning på svenska pardanser.
- Ska alla elever i årskurs 9 få en professionell musikupplevelse.

Film

Alla barn och ungdomar ska erbjudas film av god kvalitet, som ger erfarenheter och upplevelser av bland annat spänning, humor, sorg och glädje. Film kan träna empatiförmågan ge motbilder till rasism och förtryck.

För att nå detta mål:

- Ska film vara en naturlig del av undervisningen och erbjudas samtliga elever flera gånger under skoltiden. Förskolan och skolans lärare ansvarar för att detta genomförs. Eftersträvansvärt är att någon gång under skoltiden besöka en riktig biograf.

Konst

Alla barn och ungdomar ska få ta del av konst. Att uppleva konst väcker nyfikenhet, utvecklar fantasin och ger lust till eget skapande.

För att nå detta mål:

- Ska alla femåringar på förskolan få undervisning av en konstpedagog. Alternativt kan förskollärarna få utbildning av en konstpedagog så att de i sin tur kan arbeta med barnen.
- Ska alla elever i årskurs 2 få ta del av konst. De ska också få möjlighet till eget skapande tillsammans i klassrummet.
- Ska eleverna i respektive klass i årskurs 5 få skapa ett gemensamt konstverk tillsammans med skolans pedagoger.

Litteratur

Alla barn och ungdomar ska ha god tillgång till böcker och få inspiration till läsning. Tidig kontakt med böcker hjälper till att utveckla språket. Det stimulerar barnen språk-, läs- och skrivutveckling och förebygger eventuella läs- och skrivsvårigheter. Barnen ska tidigt få lära känna biblioteket, som gratis tillhandahåller litteratur och läsupplevelser.

För att nå detta mål:

- Ska biblioteket erbjuda nyblivna föräldrar muntlig och skriftlig information om vikten av att tidigt läsa för sina barn, för att stärka språkutvecklingen.
- Ska biblioteket dela ut *De små barnens bok* gratis till alla nyfödda barn.
- Ska boklådor erbjudas till förskolor och skolor.
- Ska alla förskoleklasser komma till biblioteket. Barnen får sitt första lånekort och en biblioteksintroduktion.
- Ska bokprat av barnbibliotekarien erbjudas varje läsår i årskurserna 3 och 4.
- Ska författarbesök erbjudas eleverna i årskurs 4.

Scenkonst

Alla barn och ungdomar ska ha möjlighet att uppleva scenkonst av olika slag. Dans och teater är viktiga redskap för att stimulera och utveckla bland annat fantasi, kreativitet och känslor.

För att nå detta mål:

- Ska barn och ungdomar erbjudas möten med scenkonst av olika slag.
- Ska alla elever i årskurs 7 få uppleva en professionell teaterföreställning.

Vårt kulturarv

Alla barn och ungdomar ska få kunskap om det lokala och regionala kulturarvet, vilket skapar förståelse och sammanhang i tillvaron.

För att nå detta mål:

- Ska eleverna besöka de unika kulturarvsplatser som finns i Töreboda kommun och i vissa fall även angränsande kommuner .
- Ska eleverna i årskurs 9 besöka Stockholm och Sveriges Riksdag samt besök i gamla staden.

Genomförande

Stora delar av kulturaktiviteterna genomförs kontinuerligt av de pedagoger, som arbetar med barnen i vardagen. Några aktiviteter sker i samarbete med externa aktörer.

	Konst	Musikprojekt Tillsammans med Kulturskolan	Bok- Lådor	Bok- Prat	Författar- Besök	Dans	Teater/ Konsert	Kultur- arv
0-1 år		X	X					
1-3 år		X	X					
4-5 år	X	X	X				X	
F-klass	(X)	X	X					
Åk 1		X	X					X
Åk 2	X	X	X					
Åk 3		X	X	X				X
Åk 4		X	X	X	X			
Åk 5	X	X	X					X
Åk 6		X					X	
Åk 7							X	X
Åk 8							X	X
Åk 9						X		X

Film ska visas flera gånger under skoltiden.

Uppföljning

Barn- och utbildningschefen ansvarar tillsammans med rektorsgruppen för att planen årligen utvärderas och vid behov revideras.